

LA RETIRADA DEL MONUMENT FRANQUISTA DE TORTOSA

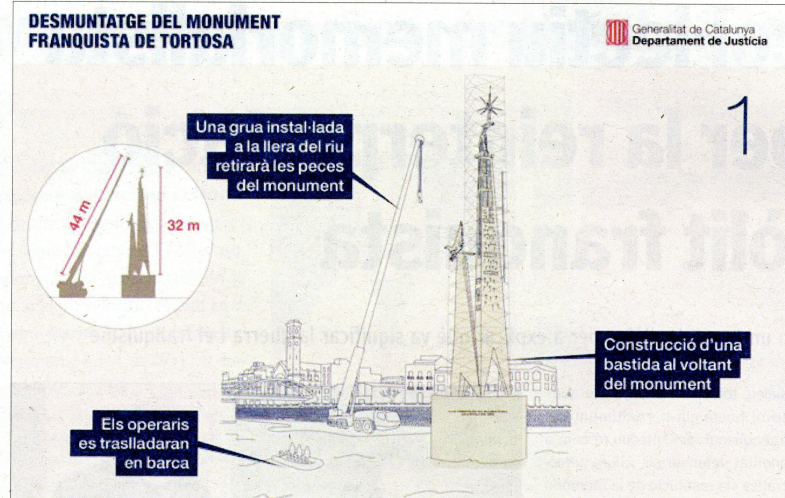
irada, davant del monument. NÚRIA CARO

i tortosines que van votar a favor de "mantenir i reinterpretar" el monument. A la pràctica, l'opció guanyadora del plebiscit amb un 68,36% dels vots.

"Ens agrada o no, diferents generacions han crescut sense veure el monument com un símbol del franquisme sinó que l'han tractat amb indiferència, en la major part dels casos considerant-lo una part del paisatge. Així com puc entendre els que volien que es retirés, també he de demanar comprensió per a tots aquells que de manera benintencionada volien que es mantingués i reinterpretés", va dir Roigé.

EL DESMUNTATGE La retirada del monument franquista a la batalla de l'Ebre es farà en tres setmanes. L'encarregat de redactar el projecte de viabilitat per al Departament de Justícia ha estat l'arquitecte tortosí Antoni López Dauí, que defineix la seua proposta com la "més factible, menys costosa i amb més garanties".

El procés de desmuntatge consistirà a seccionar a trossos l'es-

Gràfics on es veuen els diferents passos del desmuntatge del monument franquista.

tructura de ferro, peça a peça i de dalt cap a baix. Per a fer-ho, s'instal·larà una bastida sobre la pilastra de pedra que embolcallarà el monument i des d'on treballaran els operaris. Al mateix temps, una grua gegant anirà enlairant i retirant els fragments del monòlit tot conservant la seua integritat. D'esta manera, explica Dauí, es manté la possibilitat de tornar a muntar l'estructura: **"Jo ho assimilo al muntatge d'una exposició. Un cop acabada, es retiren les peces, es guarden, s'emboquen i es destinen al lloc que convinga".**

La tècnica que es farà servir per a tallar el metall es coneix com a oxitall. Consistix a tallar el ferro a 800 graus de temperatura, barrejant oxigen i gas propà a alta pressió. L'empresa tortosina Treballs

El monument està format per dos piràmides, una de 26,5 metres i una altra de 16, que estan buides per dins

Metàhics i Complements ha fet l'estudi de viabilitat i el seu responsable, Javier Antó Prades, avisa que l'òxid pot ser un dels problemes amb els quals es troben.

Les peces del monument (a excepció dels que tinguen valor artístic) es tallaran sense seguir un patró. Dependrà de l'estat del metall i de la forma que pren l'estructura en cada tram. Cal recordar que el monument està format per dos piràmi-

des, una de 26,5 metres i una altra de 16, que estan buides per dins.

És per això que a mesura que se seccioni el monument, caldrà una grua mòbil de grans dimensions per moure-les. A Amposta n'hi ha una com la que es farà servir, la de l'empresa Grúes Romaní. El seu braç telescòpic de 80 metres permet superar amb escreix els 45 metres d'alçada que separen el fons del riu del punt més alt del monument.

El camió grua treballarà des de la ribera oest, a la banda de Ferreries, i dipositaran els fragments en un camió. Abans es farà un estudi del terreny per a assegurar que la llera del riu suporta el pes de 300 tones de la maquinària. També caldrà adaptar la rampa d'accés a la llera que hi ha prop

del Parc de Lluís Company.

ELS ELEMENTS ARTÍSTICS El projecte de desmuntatge que va presentar el Departament de Justícia permetrà mantenir la integritat dels elements que tenen valor artístic. El monument és obra de Lluís Maria Saumells (1915-1999). La principal peça que l'escultor tarra- goní va deixar-hi és la figura humana de bronze situada al cim, de 5,30 metres d'alçada i 2 tones de pes. Segons interpreta López Dauí, no es tracta d'un soldat, com s'havia considerat habitualment, sinó un "astrònom" que enlaira un estel. I és que prèviament a l'encàrrec del monument, apunta l'arquitecte tortosí, Saumells havia estat produint escultures molt semblants, les quals tenien un caire "espiritual".

En canvi, hi ha altres elements d'una càrrega ideològica més evident. L'àguila és indubtablement la que hi havia a l'escut franquista, símbol del règim dictatorial. Precisa- ment, de les seues urpes penjava el segell personal de Franco (el victor), que va ser retirat l'any 1986 junta- ment amb la inscripció "al Caudillo de la Cruzada y la Paz de España".

També hi ha dos creus: una és la de Sant Jaume, que representa l'exèrcit espanyol i que es troba oculta darrere de l'àguila; i l'altra és una creu cristiana de grans dimensions, suspesa a la part posterior del mo- nument. En el tronc es representen diverses esquerdes que a mesura que s'enfilen es converteixen en creus i en vitralls de colors (obra de Francesc Fornells Pla), els quals van ser pensats per il·luminar-se des de l'interior aconseguint un efecte "de catedral".

UN PEDESTAL BUIT Fins ara el Govern només ha concretat com es farà el desmuntatge del monument. Falta conèixer què passarà amb les peces i els elements artístics. Des de Justícia s'ha apuntat que, de mo- ment, s'emmagatzemaran.

L'altre dubte -el que més preocu- pa ara a la ciutat- és quin serà el fu- tur de la pilastra de pedra un cop ja no hi siga ni el monument ni la ins- cripció als Caiguts de la batalla de l'Ebre. La Direcció General de Me- mòria Democràtica ha avançat que no construirà "cap nova obra da- munt del pedestal" i que "un grup de treball estudiarà les fórmules més adients per a deixar constàn- cia que en aquell punt hi va haver un monument franquista aixecat durant gairebé 60 anys".